

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

30. november 2016*

Apellatsioonkaebus — Riigiabi — Finantsmeetmed France Télécomi kasuks —
Aktionäri-laenu pakkumus — Prantsuse riigi esindajate avalikud avaldused — Otsus, millega
tunnistatakse abi ühisturuga kokkusobimatuks — Mõiste „abi“ — Mõiste „majanduslik eelis“ —
Aruka erainvestori kriteerium — Üldkohtu põhjendamiskohustus — Kohtuliku kontrolli piirid —
Vaidlusaluse otsuse moonutamine

Kohtuasjas C-486/15 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 14. septembril 2015 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Giolito, B. Stromsky, D. Grespan ja T. Rusche,

apellant,

teised menetlusosalised:

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues, D. Colas ja J. Bousin,

hageja kohtuasjas T-425/04 RENV,

Orange, varem France Télécom, asukoht Pariis (Prantsusmaa), esindajad: advokaadid S. Hautbourg ja S. Cochard-Quesson,

hageja kohtuasjas T-444/04 RENV,

Saksamaa Liitvabariik,

menetluse astuja kohtuasjas T-425/04 RENV,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president E. Regan, kohtunikud J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev (ettekandja),

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 2. juuli 2015. aasta otsuse Prantsusmaa ja Orange vs. komisjon (T-425/04 RENV ja T-444/04 RENV, EU:T:2015:450; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega Üldkohus tühistas komisjoni 2. augusti 2004. aasta otsuse 2006/621/EÜ seoses riigiabiga, mille Prantsusmaa andis France Télécomile (ELT 2006, L 257, lk 11; edaspidi „vaidlusalune otsus“) artikli 1.

Vaidluse taust

- 2 Vaidluse taust on kokku võetud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–98. Käesoleva apellatsioonkaebuse analüüsimisel asjakohased asjaolud on alljärgnevad.

Kohtuasja üldine kontekst

- 3 France Télécom, kellest hiljem sai Orange (edaspidi „FT“) ning kes on telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste operaator ning pakkuja, asutati 1991. aastal avalik-õigusliku juriidilise isikuna ja ta tegutseb alates 31. detsembrist 1996 aktsiaseltsi vormis. FT on noteeritud börsil alates 1997. aasta oktoobrist. 2002. aastal kuulus FT aktsiakapitalist 56,45% Prantsuse riigile ning ülejäänud aktsiakapital jagunes avalikkuse (32,25%), ristosaluse aktsionäride (8,26%) ja ettevõtja töötajate (3,04%) vahel.
- 4 2002. aasta esimese kvartali vältel avaldas FT oma 2001. aasta majandusaasta aruande. Selle kohaselt oli tal netovõlg 63,5 miljardit eurot ja 8,3 miljardi euro suurune kahjum.
- 5 Reitinguagentuurid Moody's ja Standard & Poor's (edaspidi „S & P“) alandasid ajavahemikus märtsist kuni juunini 2002 FT reitingut ja muutsid ka tema reitingu väljavaated negatiivseks. Eeskätt alandas Moody's 24. juunil 2002 FT pika- ja lühiajaliste võlakohustuste reitingu investeerimisjärgu viimasele astmele. Paralleelselt langes oluliselt FT aksia hind.
- 6 FT finantsolukorra kohta avaldas Prantsuse majandus-, rahandus- ja tööstusminister (edaspidi „majandusminister“) ajalehes *Les Échos* 12. juulil 2002 avaldatud intervjuus (edaspidi „12. juuli 2002. aasta avaldus“) järgmist:

„Riik on enamusaktsionär, kelle käes on 55% kapitalist [...]. Riik kui aktsionär käitub aruka investorina ja kui [FT-l] peaks olema raskusi, võtab ta asjakohased meetmed [...]. Ma kordan, et kui [FT-l] on rahastamisprobleeme, mida tal hetkel ei ole, teeb riik vajalikud otsused nende lahendamiseks. Te annate uut hoogu kuulujutule kapitali suurendamisest [...]. Ei, kindlasti mitte! Ma kinnitan lihtsalt, et riik võtab õigeajal asjakohased meetmed. Kui see osutub vajalikuks [...]“.

- 7 Samal päeval avaldas S & P pressiteate järgmises sõnastuses:

„FT-l võib esineda teatavaid raskusi 2003. aasta tähtajaga võlakirjavõla refinantseerimisel. [Prantsuse] riigi kinnitused toetavad siiski FT-le investeerimisjärgu reitingu andmist [...]. Prantsuse riik – kellele kuulub 55% [FTst] – ütles selgelt [S & P-le], et ta käitub aruka investorina ja võtab asjakohased meetmed juhul, kui FT-l peaks esinema raskusi. [FT] pikaajaline reiting alandatakse astmele BBB- [...]“.

- 8 Prantsuse ametivõimud teatasid 12. septembril 2002, et nad nõustusid FT tegevdirektori tagasiastumisega.
- 9 FT avaldas 13. septembril 2002 oma poolaasta aruande, mis kinnitas, et 30. juunil 2002 olid FT konsolideeritud omavahendid läinud 440 miljoni euro ulatuses miinusesse ja tema netovõlg oli 69,69 miljardit eurot, millest 48,9 miljardit eurot moodustasid tema väljastatud võlakirjad, mis tuli lunastada aastatel 2003–2005. Sama poolaasta aruande kohaselt oli FT käive 10% suurem võrreldes 2001. majandusaasta sama perioodiga, amortisatsioonieelne ärikasum 6,87 miljardit eurot ehk 13,3% suurem ajalooliste andmete põhjal ja 9,8% suurem *pro forma* andmete põhjal ning tegevuskasum 3,18 miljardit eurot, mis kujutab endast 15% tõusu *pro forma* andmete põhjal. Kasum pärast rahastamiskulusid (1,75 miljardit eurot), kuid enne makse, osalust ja vähemusosalust oli erakorralist tulu ja kulu arvestamata 718 miljonit eurot võrreldes 271 miljoni euroga 30. juunil 2001. Põhitegevuse vabad rahavood olid 3,6 miljardit eurot, ehk 15% rohkem võrreldes 2001. aasta esimese poolaastaga.
- 10 Prantsuse ametivõimud teatasid 13. septembri 2002. aasta pressiteates FT finantsolukorra kohta järgmist:

„Pärast esimesel poolaastal täheldatud erakordset kahjumit on [FT-l] tõsine omavahendite puudujääk. Selline finantsolukord nõrgendab [FT] potentsiaali. [Prantsuse v]alitsus on seega otsustanud täies ulatuses teostada oma pädevust [...]. Võttes teadmiseks raamatupidamisinäitajate tugevast halvenemisest tekkinud uue olukorra, esitas [FT tegevdirektor] tagasiastumisavalduse [Prantsuse] valitsusele, kes selle rahuldab. Tagasiastumine jõustub nõukogu koosolekul, mis toimub [...] järgnevatel nädalatel ja mille käigus esitletakse uut direktorit [...]. Uus direktor esitab nõukogule kiiresti saneerimiskava, mis võimaldab [FT] võlgadest vabastada ja selle finantsstruktuuri taastada, säilitades samas selle strateegilised eelised. [Prantsuse r]iik toetab [FTd] selle kava elluviimisel ja aitab omalt poolt kaasa [FT] omavahendite väga olulisele suurendamisele turutingimustest lähtuvalt määratletava ajakava kohaselt ning korras. Seni võtab [Prantsuse] riik vajaduse korral meetmed, mis võimaldavad vältida [FT] finantsprobleeme.“

- 11 Moody's muutis samal päeval ühes pressiteates FT võlakohustuste väljavaated negatiivsest stabiilseks, selgitades seal eeskätt järgmist:

„Moody'se usaldust tugevdas [Prantsuse] valitsuse avaldus, kes veel kord kinnitas oma tugevat toetust [FT-le]. Isegi kui Moody'se murelikkus seoses finantsriski üldise tasemega ja konkreetsemalt seoses [FT] likviidsuse hapra olukorraga püsib, muutus Moody's usaldavamaks seoses asjaoluga, et Prantsuse valitsus toetab [FTd], kui [viimasel] peaks esinema raskusi oma võla tasumisel.“

- 12 2. oktoobril 2002 nimetati ametisse FT uus tegevdirektor. Ametisse nimetamine tehti teatavaks järgmise pressiteate kaudu:

„[FT] nõukogu ettepanekul otsustas Conseil des ministres (ministrite nõukogu) nimetada ametisse [FT uue tegevdirektori] [...]. Selleks alustab uus [t]egevdirektor otsekohe [FT] olukorrast ülevaate koostamist, mille tulemused teatatakse nõukogule järgnevatel nädalatel ja millele toetub saneerimis- ja strateegiline arenduskava, mis võimaldab vähendada [FT] võlga, tugevdades selle eeliseid. Selle raames on [FT uuel tegevdirektoril] riigi kui aktsionäri toetus, kes on otsustanud täies ulatuses teostada oma pädevust. [Prantsuse r]iik toetab saneerimistoimingute elluviimist ja aitab omalt poolt kaasa [FT] omavahendite suurendamisele korras, mis määratakse tihedas koostöös [FT] [t]egevdirektori ja nõukoguga. Nagu juba mainitud, võtab [Prantsuse] riik vahepeal vajaduse korral meetmed, mis võimaldavad vältida [FT] finantsprobleeme.“

- 13 Prantsuse ametivõimud saatsid Euroopa Ühenduste Komisjonile 19. novembril 2002 „teatise”, milles esiteks kirjeldati FT finantsolukorda, rõhutades, et „tema tegevusnäitajad [olid] suurepärased”, ning teiseks toodi välja nende kavatsus osaleda FT rekapitaliseerimises turutingimustel ja selgitati, kuidas nad osalevad FT saneerimiskavas. Selles teatises täpsustasid Prantsuse ametivõimud eelkõige järgmist:

„Andmaks [FT-le] tegutsemisruumi, mis on vajalik parimatel tingimustel ning kõige sobivamal ajal turuletulekuks, on [Prantsuse] riik valmis kapitali suurendamisel tegema oma sissemakse aktsionäri-laenu kujul, mis kapitaliseeritakse uute aktsiate väljalaskmise hetkel. Selle laenu summa vastab tulevase kapitali suurendamise raames [Prantsuse] riigi sissemaksele kas täies ulatuses või osaliselt sellest ning võib olla kuni 9 [miljardit eurot]. Nimetatud laen on ajutine ning selle aktsiateks konverteerimine on kohustuslik. Seda saab kasutada vaid vastavalt [FT] vajadustele. Laenu suhtes kohaldatakse intressi vastavalt kehtivatele turutingimustele ning intress kapitaliseeritakse.

Selleks et osaleda [FT] saneerimiskava elluviimises, kavatseb [Prantsuse] riik kasutada ERAPd, mis on avalik-õiguslik tööstus- ja kaubandusamet, kes annab [FT-le] aktsionäri-laenu ning saaks [FT] oluliseks aktsionäriks laenu konverteerimisel aktsiateks. Kirjendades oma aktivas avaliku osaluse [FTs], lisandub selle avalik-õigusliku asutuse passivasse võlakirjadest tulenev kohustus. ERAP niisugune valik näitab [Prantsuse] riigi tahet selgelt piiritleda kokkulepitud finantstoetus, eraldades selle sihtotstarbelisse struktuuri.“

- 14 FT uued juhid esitasid 4. detsembril 2002 FT nõukogu koosolekul tegevuskava „France Télécomi areng aastal 2005” (edaspidi „2005. aasta arengukava”), mille eesmärk oli põhiliselt ettevõtte bilansi uuesti tasakaalu viimine, suurendades selleks 15 miljardi euro ulatuses omavahendeid.
- 15 2005. aasta arengukava esitamisega kaasnes majandusministri 4. detsembri 2002. aasta pressiteade (edaspidi „4. detsembri 2002. aasta teade”), mis oli järgmine:

„Majandus[minister] kinnitab [Prantsuse] riigi toetust tegevuskavale, mille [FT] nõukogu kiitis heaks 4. detsembril [2002]. 1. [FT] kontsern moodustab ühtse tööstusliku terviku, mille näitajad on märkimisväärsed. [FT] peab siiski täna toime tulema tasakaalustamata finantsstruktuuriga, omavahendite ja keskmise tähtajaga refinantseerimise vajadusega. See olukord tuleneb halvasti juhitud ja „finantsmulli“ tipp hetkel tehtud varasemate investeeringute ebaõnnestumisest ja üldisemalt turgude suunamuutusest. [FT] suutmatust rahastada oma arengut muul viisil kui võlastumise teel süvendab seda olukorda. 2. [Prantsuse] riik kui põhiaktsionär palus uutelt juhtidel taastada [FT] finantstasakaalu, säilitades kontserni terviklikkuse [...]. 3. Võttes arvesse juhtide välja töötatud tegevuskava ja investeeringute tasuvuse väljavaateid, osaleb [Prantsuse] riik 15 miljardi euro suuruses omavahendite suurendamises võrdeliselt oma osaga aktsiakapitalis ehk 9 miljardi euro suuruse investeeringuga. [Prantsuse] riik kui aktsionär leiab, et ta toimib selliselt aruka investorina. [FT] hooleks jääb määratleda omavahendite suurendamise täpne kord ja graafik. [Prantsuse] valitsus soovib, et selle tehingu läbiviimisel arvestataks maksimaalselt [FT] individuaalsete aktsionäride ja töötajatest aktsionäride olukorda. Andmaks [FT-le] võimaluse turul tegutsemiseks kõige sobivamal hetkel, on [Prantsuse] riik valmis omavahendite suurendamisel tegema oma sissemakse [FT-le] ajutise aktsionäri-laenu kujul, mille suhtes kohaldatakse intressi vastavalt turutingimustele. 4. [Prantsuse] riigi osalus [FTs] kantakse tervikuna üle ERAP-le [...]. See võtab laene rahaturgudelt, finantseerimaks [Prantsuse] riigi sissemakset [FT] omavahendite suurendamisel.“

- 16 FT viis 11. ja 12. detsembril 2002 läbi kaks järjestikust võlakirjade emissiooni kogusummas 2,9 miljardit eurot.
- 17 ERAP edastas 20. detsembril 2002 FT-le aktsionäri-laenu lepingu parafeeritud ja allkirjastatud projekti (edaspidi „aktsionäri-laenu pakkumus“). FT seda lepinguprojekti ei allkirjastanud ning aktsionäri-laenu pakkumust kunagi ei rakendatud.

- 18 FT võttis 15. jaanuaril 2003 toimunud võlakirjade emissiooni kaudu laene kogusummas 5,5 miljardit eurot. Neid võlakirjalaene ei tagatud riiklike tagatiste ega garantiidega.
- 19 10. veebruaril 2003 pikendas FT 15 miljardi euro ulatuses peatselt saabuva tähtajaga sündikaatlaenu.
- 20 2005. aasta arengukavas ette nähtud omavahendite suurendamise tehingut alustati 4. märtsil 2003. FT suurendas 24. märtsil 2003 kapitali 15 miljardi euro võrra. Prantsuse riik osales selles tehingus võrdeliselt oma osaga FT aktsiakapitalis ehk 9 miljardi euroga. 6 miljardi euro suuruse summa tagas 21 pangast moodustatud laenusündikaat. See tehing viidi lõpule 11. aprillil 2003.
- 21 FT lõpetas 2002. majandusaasta ligikaudu 21 miljardi euro suuruse kahjumi ja ligikaudu 68 miljardi euro suuruse netofinantsvõlaga. FT poolt 5. märtsil 2003 avaldatud 2002. majandusaasta aruanne näitas käibe tõusu 8,4%, amortisatsioonieelse ärikasumi tõusu 21,1% ning ärikasumi tõusu 30,9%. 14. aprillil 2003 kuulus Prantsuse riigile FT aktsiakapitalis 58,9% osalus, millest 28,6% ERAP kaudu.

Haldusmenetlus ja vaidlusalune otsus

- 22 Prantsuse Vabariik teatas komisjonile 4. detsembril 2002 finantsmeetmetest, mis on ette nähtud 2005. aasta arengukavas, sh aktsionäri-laenu pakkumusest vastavalt EÜ artikli 88 lõikele 3 ning nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [EÜ] artikli [88] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artiklile 2.
- 23 Kaks Prantsuse õiguse alusel asutatud äriühingut Bouygues SA ja Bouygues Télécom SA (edaspidi koos „äriühingud Bouygues“), millest viimane tegutseb Prantsuse mobiilsideturul, esitasid 22. jaanuaril 2003 komisjonile kaebuse, mis puudutas Prantsuse riigi poolt FT-le viimase refinantseerimise raames väidetavalt antud abi. Nimetatud kaebuses peeti täpsemalt silmas esiteks teadet Prantsuse riigi poolt 9 miljardi euro investeerimise kohta ning teiseks 12. juuli, 13. septembri ja 2. oktoobri 2002. aasta avaldusi (edaspidi „alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused“).
- 24 Komisjon teavitas Prantsuse Vabariiki 31. jaanuari 2003. aasta kirjas oma otsusest algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus eeskätt Prantsuse riigi poolt FT kasuks võetud finantsmeetmete suhtes (EÜT 2003, C 57, lk 5; edaspidi „menetluse algatamise otsus“). Komisjon kutsus selles otsuses huvitatud isikuid üles esitama kõnealuste meetmete kohta oma märkused.
- 25 Komisjon teavitas 3. augustil 2004 Prantsuse ametivõime vaidlusalusest otsusest.
- 26 Selle otsuse 6. jaotises „Käesoleva otsuse ese“ sisalduvas põhjenduses 185 märkis komisjon eeskätt, et teatatud meetmeid ei saa analüüsida, „võtmata arvesse [Prantsuse] valitsuse avaldusi 2002. aasta juulist kuni detsembrini“. Nimelt olevat Prantsuse ametivõimud väljendanud nende avaldustega oma tahet võtta asjakohased meetmed FT finantsraskuste lahendamiseks. Aktsionäri-laenu pakkumus kujutas tema väitel endast varem väljendatud kavatsuste elluviimist.
- 27 Vaidlusaluse otsuse põhjenduses 186 märkis komisjon järgmist:

„Antud juhul täheldab komisjon, et 2002. aasta detsembri meetmetele, millest teatati, oli eelnenud hulk Prantsuse ametivõimude avaldusi ja meetmeid alates [2002. aasta] juulist. Ühelt poolt võimaldavad need avaldused ja meetmed paremini mõista [2002. aasta] detsembri meetmete põhjusi ja ulatust. Teiselt poolt oli nendel eelnevatel avaldustel ja meetmetel kindlasti olnud mõju arusaamisele, mis oli turgudel ja ettevõtjatel FT olukorrast [2002. aasta] detsembris. Kuna ettevõtjate käitumine oli ise mõjutatud riigi käitumisest, siis ei kujuta see objektiivset näitajat, et seejärel hinnata riigi käitumist. Neid eelnevaid sekkumisi tulebki arvesse võtta [2002. aasta] detsembri meetmete analüüsimisel abi olemasolu seiskohalt.“

- 28 Vaidlusaluse otsuse põhjenduses 187 märkis komisjon, et Prantsuse ametivõimude järjestikuseid avaldusi ja meetmeid alates 2002. aasta juulist oli nimelt võimalik analüüsida „tervikuna, mille konkretiseerimise hetk oleks [2002. aasta] detsembri meetmed”.
- 29 Komisjon märkis vaidlusaluse otsuse põhjendustes 188–191 järgmist:
- „(188) Antud juhtumi analüüs vihjab esmapilgul ajavahele ettevõtte eeliste vahel, mis oleksid olnud eriti märgatavad [2002. aasta] juulikuus, ja potentsiaalsele riigiressursside kaasamisele, mis näib kõige selgemini tuvastatav [2002. aasta] detsembrikuus. Tõepoolest võiks lugeda [majandus]ministri avaldusi abiks niivõrd, kui võrd sellised avaldused selgelt mõjutasid turgusid ja andsid [FT-le] eelise. Ei ole siiski kerge määratleda ilma võimaliku kahtluseta, kas [12. juuli 2002. aasta avaldus oli] seda laadi, et kaasata vähemalt potentsiaalselt riigiressursse. [...]
- (189) Ometi ei ole antud juhul komisjonil piisavalt andmeid, et ümberlukkamatult tõendada abi olemasolu selle uuendusliku teesi alusel. Seevastu ta leiab, et ta võib tõendada abi elementide olemasolu, järgides traditsioonilisemat lähenemisviisi [2002. aasta] detsembri meetmetest lähtuvalt, mis olid teatise ese.
- (190) Tõepoolest, ühelt poolt riigiressursside kaasamise olemasolu on selge [2002. aasta] detsembrikuus. Teiselt poolt, eelise olemasolu [FT] jaoks [2002. aasta] detsembrikuus on ka ilmne, kui arvestada eelnevate avalduste ja meetmete mõju turgudele.
- (191) Selles osas ei saaks kasutada „turumajanduse erainvestori põhimõtet“, õigustamaks seda [2002. aasta] detsembri sekkumist, nagu seda väidavad Prantsuse ametivõimud, sest ettevõtjate käitumine detsembris oli selgelt mõjutatud valitsuse eelnevast tegutsemisest ja avaldustest alates [2002. aasta] juulist. Isegi kui võiks kahelda, kas [12. juuli 2002. aasta avaldus oli] piisavalt konkreet[ne], et kujutada abi iseenesest, puudub igasugune kahtlus selles, et [selline avaldus oli] enam kui piisa[v] turgude arusaama „nakatamiseks“ ja ettevõtjate hilisema käitumise mõjutamiseks. Kui see on nii, ei saa võtta kõnealust ettevõtjate käitumist neutraalseks võrdluskohaks, et hinnata seejärel [Prantsuse] riigi käitumist. „Turumajanduse erainvestori põhimõttel“ põhinev eeldus ei saa seega toetuda turuolukorrale [2002. aasta] detsembris, vaid peaks loogiliselt põhinema eelnevate avalduste mõjust nakatamata turuolukorral.“
- 30 Pärast seda, kui komisjon oli tuvastanud, et FT-le antud eelis moonutas või ähvardas moonutada konkurentsi ning võis mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust (vaidlusaluse otsuse põhjendused 198–201), asus ta vaidlusaluse otsuse 8. jaotises „Aruka erainvestori põhimõte turumajanduses“ analüüsima seda, kas nimetatud põhimõtet järgiti, kui võtta arvesse aktsionäri laenu pakkumusele eelnevate kuude jooksul Prantsuse ametivõimude tehtud kõiki avaldusi (vaidlusaluse otsuse põhjendused 203–230). Nimelt paljastasid tema arvates nende avalduste sisu ja mõju turule, et Prantsuse riik oli juba alates 2002. aasta juulist otsustanud [FTd] toetada (vaidlusaluse otsuse põhjendus 203).
- 31 Tuginedes eeskätt 28. aprilli 2004. aasta aruandele, milles täheldati FT aktsiate ja võlakirjade väärtuse ebanormaalselt ja olulist suurenemist pärast 12. juuli 2002. aasta avaldust, S & P sama päeva pressiteatele ning Deutsche Bank’i 22. juuli 2002. aasta aruandele, jõudis komisjon järeldusele, et „turg [oli käsitletud] neid [Prantsuse ametivõimude] avaldusi [Prantsuse] riigi usutava kohustusstrateegiana FTd toetada“ (vaidlusaluse otsuse põhjendused 220 ja 221).
- 32 Komisjon lisas vaidlusaluse otsuse põhjenduses 222, et neil avaldustel oli turule väga oluline mõju. Nimelt olevat need kaasa aidanud usalduse taastumisele finantsturgudel ning olid määravad FT reitingu investeerimisjärku jätmisel. FT reitingu alandamine oleks muutnud aktsionäri laenu pakkumuse ebatõenäoliseks ja kindlasti palju kulukamaks.

- 33 Komisjon oli seisukohal, et „[t]õsiasi, et [2002. aasta] detsembris teatatud meetmed võiksid eraldivõetuna luua mulje täiesti ratsionaalsest tegutsemisest, ei tee olematuks fakti, et ettevõtjate käitumine detsembris oli [Prantsuse] riigi tehingutest ja eelnevalt – iseäranis alates 2002. aasta juulist – tehtud avaldustest selgelt mõjutatud, mis viitab [Prantsuse] riigi kavatsusele leevendada [FT] finantsprobleeme“ (vaidlusaluse otsuse põhjendus 225). Selles osas kujutab Prantsuse ametivõimude otsus ennetada FT rekapitalizeerimist krediidiliini võimaldamise teel endast nende avalduste elluviimist (vaidlusaluse otsuse põhjendus 226).
- 34 Komisjoni arvates ei ole määrava tähtsusega see, et 2003. aasta aprillis tehtud FT rekapitalizeerimise tehing oli edukas ja et aktsionärialaenu pakkumust kunagi ei rakendatud. Aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamisel tuleb tema arvates nimelt tugineda teabele, mis on investoril sel hetkel, kui ta võtab vastu investeerimisotsuse. Kuna Prantsuse ametivõimude avaldused mõjutasid turgu ja ettevõtjate käitumist, ei saanud komisjon pealegi väidetavalt „tugineda teiste ettevõtjate käitumisele, selleks et riigi käitumist hinnata ja rakendada seega koostoime kriteeriumi“. Komisjon arvab, et „[Prantsuse riigi] avaldused, mille kohaselt ta teeks kõik vajaliku, et võimaldada [FT-l] finantsprobleeme ületada, ning mis tehti juulis ja mida hiljem korrati, rikuvad koostoime ideed, kuna erainvestoreid ei saa siis veel käsitleda lähtuvana [FT] olukorrast, ning seda eraldiseisvana küsimusest, kas need deklaratsioonid [kujutavad endast] riigipoolset abi või mitte“. Aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamine ei saa väidetavalt põhineda turu olukorral 2002. aasta detsembris, vaid see peab loogiliselt tuginema „turusituatsioonile, mis ei ole eelnevate avalduste ja sekkumistega risustatud“ (vaidlusaluse otsuse põhjendus 227).
- 35 Aga „näib“, et kui analüüsida kõnealuseid investeerimisotsuseid 2002. aasta juulile eelneva olukorra kontekstis, ei vasta need nimetatud põhimõttele (vaidlusaluse otsuse põhjendus 228). Sel ajal oli FT komisjoni väitel keerulises majanduslikus seisus ning ta oli kaotanud turgude usalduse; Prantsuse ametivõimud ei olevat veel võtnud ühtegi meedet FT juhtimise ja tulemuste parandamiseks ega tellinud põhjalikku auditit, nimetanud ametisse uut juhtkonda ega isegi mitte koostanud ettevõtte saneerimiskava. Neil tingimustel on ilmselt „ebatõenäoline, et erainvestor oleks alates juulist 2002 Prantsuse valitsuse tehtud avaldustega sarnastesse avaldustesse suhtunud puhtalt majanduslikust seisukohast kui sellistesse, millega ta paneks tõsiselt kaalule oma usutavuse ja maine ning õiguslikust seisukohast kohustuks sellest kuupäevast alates toetama [FTd] rahanduslikult igas olukorras“. Seda tehes oleks vastav investor võtnud endale ise ja igasuguse hüvitiseta väga suure riski seoses FTga. Isegi kontrolliv aktsionär, kelle käsutuses on sama teave, nagu Prantsuse ametivõimudel sel ajal oli, ei oleks FT kasuks 2002. aasta juulis toetusavaldusi teinud, teostamata eelnevalt tema finantsolukorra ja vajalike saneerimismeetmete kohta põhjalikku auditit, et hinnata sellise sammuga võetava riski suurust ja sellest kasu teenimise väljavaateid. Sellisel kontrollival aktsionäril oleks FT saneerimiseks olnud igal juhul vaja finantsturgude osalemist. Kuid asjaomased turud „ei paistnud sel perioodil olevat valmis FTsse investeerima või talle suurt krediiti andma“ (vaidlusaluse otsuse põhjendus 229).
- 36 Komisjoni arvates „[o]n vähetõenäoline, et arukas erainvestor oleks Prantsuse riigiga samasse situatsiooni asetatuna teinud FTd toetavaid avaldusi juulis 2002, arvestades FT majanduslikku seisu ning selge ja täieliku informatsiooni puudumist seoses selle teemaga“. Tema arvates on veelgi vähem tõenäoline, et arukas erainvestor „oleks andnud aktsionärialaenu, võttes endale üksi väga suure finantsriski“ (vaidlusaluse otsuse põhjendus 229).
- 37 Komisjon järeldas eelnevatest kaalutlustest, et „turumajanduse tingimustes aruka erainvestori [kriteerium] ei [olnud] täidetud“ ning et „[s]eega eelis, mis anti FT-le aktsionärialaenu [pakkumuse] kaudu – uurituna Prantsuse võimude eelnevate avalduste ja sekkumiste valguses – [oli] riigiabi, isegi kui eelise ulatust [oli] raske arvutada“ (vaidlusaluse otsuse põhjendus 230).
- 38 Selle otsuse artikkel 1 näeb ette, et „[a]ktsionärialaen, mille [Prantsuse Vabariik] andis [FT-le] 2002. aasta detsembris 9 miljardi euro suuruse krediidiliini kujul, kujutab endast alates juulist 2002 [tehtud] avalduste kontekstis riigiabi, mis on ühisturuga kokkusobimatu“.

Varasemad kohtumenetlused

- 39 Üldkohtu kantseleisse vastavalt 13. oktoobril 2004 (kohtuasi T-425/04), 5. novembril 2004 (kohtuasi T-444/04) ja 9. novembril 2004 (kohtuasi T-450/04) esitatud hagiavaldustes palusid Prantsuse Vabariik, FT ja äriühingud Bouygues tühistada täies ulatuses vaidlusaluse otsuse. Üldkohtu kantseleisse 12. novembril 2004 (kohtuasi T-456/04) esitatud hagiavalduses palus Association française des opérateurs de réseaux et services de télécommunications (AFORS Télécom) tühistada vaidlusaluse otsuse artikli 2.
- 40 21. mai 2010. aasta otsusega Prantsusmaa vs. komisjon (T-425/04, T-444/04, T-450/04 ja T-456/04, EU:T:2010:216) tühistas Üldkohus esiteks vaidlusaluse otsuse artikli 1 ja sedastas teiseks, et otsuse tegemise vajadus oli ära langenud nõuete suhtes, milles paluti tühistada selle otsuse artikkel 2.
- 41 Eelkõige leidis Üldkohus mainitud kohtuotsuse punktis 298, et komisjon ei olnud tõendanud, et 4. detsembri 2002. aasta teade tingis riigi ressursside ülekandmise.
- 42 Aktsionärialaenu pakkumuse osas märkis Üldkohus lisaks selle kohtuotsuse punktis 299, et kuna komisjon ei olnud piisavalt tõendanud, et esineb sellest pakkumusest tulenev eelis, ei olnud Üldkohtul seda enam võimalik järeldada, et esineb ressursside ülekandmine, mis oleks seotud selle eeliseaga.
- 43 Äriühingud Bouygues (kohtuasi C-399/10 P) ja komisjon (kohtuasi C-401/10 P) esitasid Euroopa Kohtu kantseleisse vastavalt 4. ja 3. augustil 2010 apellatsioonkaebused Üldkohtu 21. mai 2010. aasta otsuse Prantsusmaa vs. komisjon (T-425/04, T-444/04, T-450/04 ja T-456/04, EU:T:2010:216) peale.
- 44 Euroopa Kohus tühistas 19. märtsi 2013. aasta otsusega Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt ning komisjon vs. Prantsusmaa jt (C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175; edaspidi „kohtuotsus Bouygues“) Üldkohtu 21. mai 2010. aasta otsuse Prantsusmaa vs. komisjon (T-425/04, T-444/04, T-450/04 ja T-456/04, EU:T:2010:216), suunas kohtuasjad T-425/04, T-444/04 ja T-450/04 Üldkohtule tagasi selliste Üldkohtus esitatud väidete ja nõuete kohta otsuse tegemiseks, mille suhtes Euroopa Kohus oli jätnud seisukoha võtmata, ning jättis kohtukulude kandmise kohta otsuse tegemise edaspidiseks.
- 45 Euroopa Kohus tuvastas esiteks kohtuotsuse Bouygues punktis 76, et komisjon ei olnud võtnud vaidlusaluses otsuses seisukohta argumendi suhtes, mille äriühingud Bouygues esitasid oma 22. jaanuari 2003. aasta kaebuses ning mille kohaselt alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused kujutavad endast iseenesest riigiabi. Ta märkis eeskätt selle kohtuotsuse punktides 73–75, et neid avaldusi on arvesse võetud üksnes osas, milles need on aktsionärialaenu pakkumuse hindamisel objektiivselt asjakohased, ning et komisjon analüüsis seega neid avaldusi üksnes ulatuses, milles need moodustasid tuvastatud abi konteksti.
- 46 Sellest lähtuvalt tõdes Euroopa Kohus kohtuotsuse Bouygues punktis 77, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis 21. mai 2010. aasta otsuse Prantsusmaa vs. komisjon (T-425/04, T-444/04, T-450/04 ja T-456/04, EU:T:2010:216) punktides 128 ja 131, et vaidlusaluse otsuse artikkel 1 sisaldab komisjoni keeldumist kvalifitseerida alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused riigiabiks. Asjaolu, et komisjon ei võtnud äriühingute Bouygues kaebuse alusel seisukohta nende avalduste kui selliste riigiabiks kvalifitseerimise suhtes, ei saa nimelt iseenesest samastada otsusega jätta nende kaebajate nõuded rahuldamata.
- 47 Seejärel otsustas Euroopa Kohus kohtuotsuse Bouygues punktides 103 ja 104, et kuivõrd riigi sekkumised võivad toimuda mitmesuguses vormis, mistõttu neid tuleb analüüsida nende tagajärgede kaudu, siis ei saa välistada, et mitut riigi järjestikust sekkumist tuleb ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamise eesmärgil käsitleda üheainsa sekkumisena. Selline võib olukord olla eelkõige siis, kui

järjestikused sekkumised, võttes eelkõige arvesse nende ajalist järjekorda, eesmärki ja ettevõtte olukorda nende sekkumiste hetkel, on omavahel niivõrd tihedalt seotud, et neid on võimatu üksteisest eraldada.

- 48 Euroopa Kohus järeltas kohtuotsuse Bouygues punktis 105, et leides, et oli vaja tuvastada riigieelarve vähenemine või sellel eelarvel lasuva kohustuse tekkimise piisavalt konkreetne majanduslik risk, mis on tihedalt seotud kas 4. detsembri 2002. aasta teatest või aktsionärialaenu pakkumusest tuleneva konkreetse eelise ja on sellele vastav või selle vastusoorituseks olev, rikkus Üldkohus õigusnormi, sest ta kohaldas kriteeriumi, mis välistab kohe, et neid riiklikke sekkumisi saaks nendevaheliste seoste ja nende tagajärgede alusel käsitleda üheainsa sekkumisena.
- 49 Lõpuks asus Euroopa Kohus seisukohale, et tema käsutuses oli piisavalt teavet, et teha lõplik otsus esiteks kohtuasjas T-450/04 esitatud nõude suhtes tühistada vaidlusaluse otsuse artikkel 1 osas, milles komisjon keeldus kvalifitseerimast alates 2002. aasta juulist tehtud avaldusi riigiabiks, ning teiseks Prantsuse Vabariigi ja FT teise väite teise osa ja kolmanda väite suhtes, mille nad esitasid oma hagide põhjendamiseks kohtuasjades T-425/04 ja T-444/04, niivõrd, kuivõrd kõnealuse väiteosa ja väitega vaidlustati vaidlusaluses otsuses tehtud järeltus, et Prantsuse riik on andnud FT-le eelise.
- 50 Esimesena nimetatud nõudega seoses tõdes Euroopa Kohus kohtuotsuse Bouygues punktis 118, et tulemusel on kohtuasjas T-450/04 esitatud hagiavalduse väited, millega paluti vaidlusaluse otsuse artikli 1 tühistamist põhjendusel, et komisjon keeldus väidetavalt kvalifitseerimast alates 2002. aasta juulist tehtud avaldusi riigiabiks.
- 51 Teisena nimetatud väite osa ja väitega seoses järeltas Euroopa Kohus kohtuotsuse Bouygues punktides 129–131 vaidlusaluse otsuse põhjenduste 194 ja 196 teatavatest osadest, et komisjon oli asunud seisukohale, et 4. detsembri 2002. aasta teade koos aktsionärialaenu pakkumusega oli andnud eelise, mis tingis riigi ressursside kaasamise ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning et see institutsioon oli õigesti analüüsinud neid kahte meetet koos, kuivõrd oli ilmne, et esimest ei olnud võimalik eraldada teisest.
- 52 Seevastu tuvastas Euroopa Kohus kohtuotsuse Bouygues punktides 140 ja 141, et kohtuasja staadium ei võimaldanud teha otsust eeskätt Prantsuse Vabariigi ja FT teise ja kolmanda väite suhtes osas, milles need olid suunatud komisjoni poolt aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamise vastu.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 53 Pärast kohtuotsuse Bouygues kuulutamist määrati kohtuasjad T-425/04 RENV, T-444/04 RENV ja T-450/04 RENV Üldkohtu kuuendale kojale laiendatud koosseisus.
- 54 France Télécom teavitas 22. juuli 2013. aasta kirjaga Üldkohut sellest, et alates 1. juulist 2013 on tema uus ärinimi Orange.
- 55 Üldkohtu kuuenda koja laiendatud koosseisus esimehe 27. juuni 2014. aasta määrustega kõrvaldati esiteks äriühingud Bouygues kohtuasjast T-444/04 RENV menetlusse astujatena komisjoni nõuete toetuseks ja teiseks kustutati Üldkohtu registrist kohtuasi T-450/04 RENV, kuivõrd need äriühingud loobusid menetlusse astujatena menetluses osalemisest ja enda hagist.
- 56 Üldkohtu kuuenda koja laiendatud koosseisus esimees liitis 15. juuli 2014. aasta määrusega kohtuasjad T-425/04 RENV ja T-444/04 RENV suulise menetluse ja kohtuotsuse huvides.
- 57 Prantsuse Vabariik, keda kohtuasjas T-425/04 RENV toetas Saksamaa Liitvabariik ja kohtuasjas T-444/04 RENV Orange, palus Üldkohtul vaidlusaluse otsuse tühistada ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 58 Komisjon palus neis kohtuasjades jätta hagid põhjendamatuna rahuldamata ning mõista kohtukulud välja Prantsuse Vabariigilt ja Orange'ilt. 24. septembri 2014. aasta kohtuistungil palus komisjon samuti jätta kohtuasjas T-444/04 RENV esitatud hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.
- 59 Vaidlustatud kohtuotsusega lükkas Üldkohus esiteks tagasi komisjoni poolt kohtuasjas T-444/04 RENV esitatud vastuvõetamatuse vastuväite põhjendusel, et Orange'il on endiselt tekkinud ja jätkuv huvi vaidlusaluse otsuse artikli 1 tühistamise vastu.
- 60 Järgmiseks analüüsis Üldkohus vaidlusaluse otsuse artikli 1 tühistamise nõuet. Selle analüüsi raames lükkas Üldkohus esiteks tagasi hagide esimesed väited, mis mõlemad tuginesid menetlusnormide ja kaitseõiguste rikkumisele. Teiseks analüüsis ta koos hagide teisi ja kolmandaid väiteid, mille kohaselt oli seoses aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamisega rikutud õigusnorme ja tehtud ilmseid hindamisvigu, ning nõustus nendega. Sellest tulenevalt tühistas Üldkohus vaidlusaluse otsuse artikli 1.
- 61 Üldkohus asus seisukohale, et neil asjaoludel oli langenud ära vajadus teha otsus Prantsuse Vabariigi ja Orange'i nõuete kohta, millela paluti tühistada vaidlusaluse otsuse artikkel 2.
- 62 Neist hinnangutest lähtuvalt jättis Üldkohus lõpuks komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõistis temalt välja kaheksa kümnendikku Prantsuse Vabariigi ja Orange'i kohtukuludest.

Poolte nõuded

- 63 Komisjon palub Euroopa Kohtul esimese võimalusena:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles sellega tühistatakse vaidlusaluse otsuse artikkel 1, jäetakse komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõistetakse temalt välja kaheksa kümnendikku Prantsuse Vabariigi ja Orange'i kohtukuludest kohtuasjades T-425/04 ja T-444/04;
 - jätta rahuldamata Prantsuse Vabariigi ja Orange'i hagid kohtuasjades T-425/04 ja T-444/04, ja
 - jätta Prantsuse Vabariigi ja Orange'i kohtukulud nende endi kanda.
- 64 Teise võimalusena palub see institutsioon Euroopa Kohtul suunata kohtuasjad T-425/04 ja T-444/04 tagasi Üldkohtusse ja jätta kohtukulude kandmise kohta otsuse tegemine edaspidiseks.
- 65 Orange ja Prantsuse Vabariik esimese võimalusena paluvad jätta apellatsioonkaebuse rahuldamata ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 66 Teise võimalusena juhul, kui Euroopa Kohus otsustab vaidlustatud kohtuotsuse tühistada, palub Prantsuse Vabariik suunata kohtuasja T-425/04 RENV tagasi Üldkohtusse, et viimane teeks otsuse hagi teise väite esimese osa ning kolmanda ja neljanda väite suhtes.
- 67 Täiendava võimalusena palub see liikmesriik Euroopa Kohtul hagi viidatud väiteosa ja väidetega nõustuda ning mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Apellatsioonkaebus

- 68 Komisjon esitab oma apellatsioonkaebuse toetuseks neli väidet, millest esimese kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust, teise kohaselt on seitsmel eri viisil rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, kolmanda kohaselt on ületatud kohtuliku kontrolli piire ja neljanda kohaselt tõlgendatud väärtalt vaidlusalust otsust või seda suisa moonutatud.

69 Orange vaidlustab apellatsioonkaebuse esimese ja teise väite vastuvõetavuse.

Apellatsioonkaebuse esimese ja teise väite vastuvõetavus

Orange'i argumendid

- 70 Orange täheldab, et vaidlusaluse otsuse artikli 1 kohaselt saab ühelt poolt riigiabiks kvalifitseeritud üheainsa sekkumisena käsitada vaid kahte Prantsuse riigi sekkumist: 4. detsembri 2002. aasta teatist ja aktsionärialaenu pakkumust; teiselt poolt on alates 2002. aasta juulist tehtud avaldusi arvesse võetud vaid konteksti elemendina. Orange'i väitel olid samasugused ka komisjoni argumendid Üldkohtu ja Euroopa Kohtu eri menetlustes.
- 71 Eeskätt – ja see tuleneb Orange'i väitel ka vaidlustatud kohtuotsuse punktist 259 – ei ole komisjon isegi vastavale sõnaselgele ja konkreetsele Üldkohtu küsimusele vastates kunagi läinud nii kaugele, et oleks väitnud, et alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused kujutavad endast – sarnaselt 4. detsembri 2002. aasta teatise ja aktsionärialaenu pakkumusega – riigiabiks kvalifitseeritud üheainsa sekkumise elemente.
- 72 Neil tingimustel on Orange seisukohal, et apellatsioonkaebuse esimene ja teine väide tuleb lugeda vastuvõetamatuks, sest komisjon esitab neis väidetes uued argumendid, millega heidab Üldkohtule ette seda, et viimane jättis tegemata otsuse küsimuses, kas kõnealuseid avaldusi tuleb pidada üheainsa sekkumisega hõlmatuks.

Euroopa Kohtu hinnang

- 73 Piisab märkusest, et nagu see nähtub nii Prantsuse valitsuse seisukohtadest kui ka vaidlustatud kohtuotsuse punktist 255, esitas komisjon Üldkohtus argumendid, mille kohaselt alates 2002. aasta juulist tehtud avaldusi tuleb pidada hõlmatuks FT kasuks toimunud üheainsa sekkumisega ning et Üldkohus vastas neile argumentidele sõnaselgelt kõnealuse kohtuotsuse punktides 256–261.
- 74 Neil tingimustel tuleb tagasi lükata vastuvõetamatuse vastuväide, mille Orange esitas ning mille kohaselt kõnealused argumendid esitati esimest korda apellatsioonkaebuses.

Esimene väide, et on rikutud põhjendamiskohustust

Komisjoni argumendid

- 75 Komisjon väidab esiteks, et Üldkohus eiras kohtuotsuses Bouygues püstitatud põhimõtteid; seejärel, et Üldkohus ei vastanud piisavalt argumentidele, mis komisjon oli esitanud tagasisuunatud kohtuasja menetlemise raames, ning lõpetuseks, et tema arutluskäik on vastuoluline.
- 76 Nimelt, kui Üldkohus kirjeldab vaidlustatud kohtuotsuse punktides 185–196 kohtupraktikat, mida ta peab aruka erainvestori kriteeriumi seisukohast asjakohaseks, ei ole ta komisjoni väitel nimetanud kohtuotsust Bouygues ning ei ole seega analüüsinud, kas see kohtuotsus täpsustas kõnealuse kriteeriumi ulatust.
- 77 Komisjon lisab järgmiseks, et ta selgitas seisukohtades, mille ta esitas pärast kohtuasja Üldkohtule tagasisuunamist, miks alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused kuulusid objektiivselt aktsionärialaenu pakkumuse analüüsi konteksti ning olid viimasega sellisel moel kronoloogiliselt, majanduslikult ja funktsionaalselt seotud, et kujutasid endast koos selle pakkumusega ühtainust sekkumist. Ehkki

Üldkohus analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 255–258 mõiste „üksainus sekkumine“ teatavaid aspekte, piirdus ta komisjoni väitel semantiliste küsimuste käsitlemisega, et vältida komisjoni argumentide tegelikku analüüsi.

78 Lõpetuseks väidab komisjon, et Üldkohus rääkis iseendale vastu, väites ühelt poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 219–222, et selle väljaselgitamiseks, kas Prantsuse riik käitus turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori kombel või mitte, tuleb lähtuda kontekstist, mis esines 2002. aasta detsembrikuus, mille vältel võeti finantsabi meetmed, ja jätta sellest kontekstist seega välja alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused, ning teiselt poolt selle kohtuotsuse punktides 227 ja 228, et komisjon võis Prantsuse riigi käitumise majandusliku ratsionaalsuse hindamiseks võtta arvesse kõiki seda konteksti iseloomustavaid elemente, sealhulgas nimetatud avaldusi.

Euroopa Kohtu hinnang

79 Kõigepealt olgu meenutatud, et ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada küsimusest põhjenduse põhjendatuse kohta, mis kuulub vaidlusaluse akti sisulise õiguspärasuse hindamise valdkonda (kohtuotsus, 29.9.2011, *Elf Aquitaine vs. komisjon*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 146 ja seal viidatud kohtupraktika).

80 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei tähenda Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 36 ja artikli 53 esimese lõigu alusel Üldkohtul lasuv kohustus oma otsused põhistada seda, et Üldkohus peab oma põhjendustes ammendavalt ja üksahaaval analüüsima kohtuvaidluse poolte kõiki argumente. Põhjendus võib seega olla tuletatav, kui see võimaldab huvitatud isikutel mõista põhjendusi, millele Üldkohus tugineb, ning kui Euroopa Kohtul on piisavalt teavet kohtuliku kontrolli teostamiseks apellatsioonimenetluses (kohtuotsus, 8.3.2016, *Kreeka vs. komisjon*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punkt 38).

81 Käesolevas asjas tuleb tõdeda, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 185–196, 219, 222, 227, 228 ja 255–258 esitatud põhjendused võimaldavad huvitatud isikutel ja eeskätt komisjonil mõista põhjendusi, millele Üldkohus tugines, ning Euroopa Kohtul omada piisavalt teavet kohtuliku kontrolli teostamiseks käesolevas apellatsioonimenetluses.

82 Nimelt, nagu Prantsuse valitsus ja Orange on õigesti märkinud, ei saa põhjendamiskohustuse rikkumist kujutada endast iseenesest asjaolu, et Üldkohus ei ole vaidlustatud kohtuotsuse punktides 185–196 meenutatud kohtupraktika raames nimetanud kohtuotsust *Bouygues*, ega ka asjaolu, et ta jättis komisjoni nõuded rahuldamata pärast nende üksikasjalikku analüüsi selle kohtuotsuse punktides 255–258.

83 Lisaks sellele on komisjon argumendis, mille kohaselt esineb ühelt poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktide 219–222 ning teiselt poolt punktide 227 ja 228 vahel vastuolu, neid punkte valesi mõistnud. Nimelt piirdus Üldkohus nendes punktides märkusega, et komisjon ei saanud piirduda üksnes alates 2002. aasta juulist tehtud avalduste arvessevõtmisega, jättes tähelepanuta muud analüüsi seisukohast asjakohased elemendid.

84 Esitatud kaalutlusi arvestades tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide põhjendamatusena tagasi lükata.

Kolmas väide, et on ületatud kohtuliku kontrolli piire

Komisjoni argumendid

- 85 Apellatsioonkaebuse kolmandas väites, mida on sobilik käsitleda teisena, leiab komisjon, et aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamiseks on vaja anda keerukas majandushinnang, mille raames tal on ulatuslik kaalutlusruum. Seega peaks kohtulik kontroll selles valdkonnas põhimõtteliselt piirduma selle kontrollimisega, kas asjaolusid hinnates on tehtud ilmne viga. Eeskätt väidab komisjon, et Euroopa Liidu kohus ei saa selle kontrolli käigus asendada komisjoni majanduslikku hinnangut enda omaga.
- 86 Komisjon on aga arvamusel, et väites vaidlustatud kohtuotsuse punktides 235 ja 236, et turu arusaam alates 2002. aasta juulist tehtud avaldustest ei olnud käesoleval juhul asjakohane, asendas Üldkohus komisjoni analüüsi enda omaga, samas kui ta oleks pidanud piirduma selle kontrollimisega, kas vaidlusaluse otsuse põhjendustes 210, 217 ja 229 oli tehtud ilmne hindamisviga.

Euroopa Kohtu hinnang

- 87 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on mõiste „riigiabi“ niisugusena, nagu see on määratletud EL toimimise lepingus, õigusmõiste ja seda tuleb tõlgendada objektiivsete asjaolude alusel. Seetõttu peab liidu kohus üldjuhul, ja võttes arvesse nii tema menetluses oleva kohtuvaidluse konkreetseid asjaolusid kui ka komisjoni hinnangute tehnilisust või keerukust, teostama täieliku kontrolli seoses küsimusega, kas meede kuulub ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse (kohtuotsus, 21.6.2012, BNP Paribas ja BNL vs. komisjon, C-452/10 P, EU:C:2012:366, punkt 100).
- 88 Euroopa Kohus on sellegipoolest leidnud, et kohtulik kontroll on piiratud seoses küsimusega, kas meede kuulub ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, kui komisjoni hinnangud on tehnilised või keerulised (kohtuotsus, 21.6.2012, BNP Paribas ja BNL vs. komisjon, C-452/10 P, EU:C:2012:366, punkt 103).
- 89 Sellega seoses tuleb märkida, et kui komisjon peab selle kindakstegemiseks, kas meede kuulub ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, kohaldama turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestori kriteeriumi, eeldab selle kriteeriumi kohaldamine üldiselt komisjoni poolt keeruka majandushinnangu andmist (vt selle kohta kohtuotsus, 2.9.2010, komisjon vs. Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, punkt 68).
- 90 Nagu märkisid õigesti Prantsuse valitsus ja Orange, ei käsitle käesolevas asjas ühelt poolt Üldkohtu need kaalutlused, mida komisjon arvustab, mitte aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamist ennast, vaid küsimust, millisest hetkest lähtuvalt pidi komisjon oma hinnangu andma, ja seega seda, milliseid tõendeid pidi komisjon seda tehes arvesse võtma.
- 91 Teiselt poolt, isegi eeldusel, et kontroll, mida Üldkohus võib selles osas teostada, on piiratud – nagu seda väidab komisjon –, ei tähendaks see, et Üldkohus oli kohustatud jätma teostamata kontrolli õigusliku kvalifikatsiooni üle, mille see institutsioon oli andnud majandusandmetele. Ehkki Üldkohus ei tohi asendada komisjoni majandushinnangut enda omaga, tuleneb Euroopa Kohtu nüüdseks hästi välja kujunenud praktikast, et liidu kohus peab kontrollima eeskätt mitte üksnes arvesse võetud tõendite sisulist õigsust, usaldusväarsust ja sidusust, vaid ka seda, kas need tõendid kujutavad endast kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta, ja kas need toetavad järeldusi, mis nende pinnalt on tehtud (kohtuotsus, 11.9.2014, CB vs. komisjon, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 46).
- 92 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 235–248 analüüsis Üldkohus aga just nimelt seda, kuidas komisjon oli hinnanud tõendeid, millele ta tugines järeldamiseks, et aruka erainvestori kriteeriumi tuli kohaldada lähtuvalt 2002. aasta juulist, mitte 2002. aasta detsembrist. Üldkohus asus sellega seoses seisukohale, et

hinnang oli antud komisjoni käsutuses olevate tõendite valikulise arvessevõtmise tulemusel ning et need tõendid ei toetanud järeldusi, mis komisjon oli nende pinnalt teinud. Üldkohus asus sellest lähtuvalt seisukohale, et komisjon oli teinud ilmse hindamisvea.

- 93 Seega ei ületanud Üldkohus käesoleva kohtuotsuse punktis 91 meenutatud kohtupraktikat arvestades ning vastupidi komisjoni väidetele sel moel analüüsides tema pädevuses oleva kontrolli piire.
- 94 Sellest tulenevalt tuleb kolmas väide põhjendamatuna tagasi lükata.

Neljas väide, et vaidlusalust otsust on tõlgendatud vääralt või suisa moonutatud ning et moonutatud on faktilisi asjaolusid

Komisjoni argumendid

- 95 Apellatsioonkaebuse neljandas väites, mida on sobilik analüüsida kolmandana, leiab komisjon, et Üldkohus moonutas vaidlusalust otsust, sest asus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 246–248 esiteks seisukohale, et turgude pelk ootus ei saanud luua tegutsemise kohustust, ning et komisjon ei olnud tõendanud, et see, kui riik ei pea kinni oma avaldustest, mis ta tegi seoses FTga, võib kahjustada tema mainet finantsturgudel. Komisjon väidab nimelt, et vaidlusaluse otsuse põhjenduses 217 on seda konkreetsete tõendite abil tõendatud.
- 96 Teiseks väidab see institutsioon, et Üldkohus moonutas ka faktilisi asjaolusid, kuna kohus asus seisukohale, et arukas erainvestor oleks võinud teha alates 2002. aasta juulist tehtud avaldustega analoogseid avaldusi, samas kui Prantsuse valitsusel ega FT-l ei olnud kuni 2002. aasta detsembrikuu alguseni saneerimiskava ega vajaliku kapitali hinnangut. Komisjon selgitab nimelt, et tehingu finantstulu kohta teabe puudumisel ei saa riik väita, et ta toimib aruka erainvestorina.

Euroopa Kohtu hinnang

- 97 ERTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust tuleneb, et ainult Üldkohus on pädev esiteks faktilisi asjaolusid tuvastama – välja arvatud juhul, kui tema tuvastatu sisuline ebaõigsus tuleneb temale esitatud toimiku materjalidest – ja teiseks faktilisi asjaolusid hindama (kohtuotsused, 6.4.2006, *General Motors vs. komisjon*, C-551/03 P, EU:C:2006:229, punkt 51, ja 29.3.2011, *ThyssenKrupp Nirosta vs. komisjon*, C-352/09 P, EU:C:2011:191, punkt 179).
- 98 Seega ei ole faktiliste asjaolude hindamine kui selline Euroopa Kohtu kontrollile alluv õigusküsimus, välja arvatud juhul, kui on moonutatud Üldkohtule esitatud tõendeid (kohtuotsused, 18.5.2006, *Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients vs. komisjon*, C-397/03 P, EU:C:2006:328, punkt 85, ja 29.3.2011, *ThyssenKrupp Nirosta vs. komisjon*, C-352/09 P, EU:C:2011:191, punkt 180).
- 99 Kui apellant väidab, et Üldkohus on tõendeid moonutanud, peab ta ERTL artikli 256, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punkti d kohaselt täpselt osutama tõenditele, mida Üldkohus on väidetavalt moonutanud, ning hindamisvigadele, mis on tema arvates viinud Üldkohtu sellise moonutamiseni (kohtuotsus, 17.6.2010, *Lafarge vs. komisjon*, C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika). Pealegi tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et moonutamine peab selgelt nähtuma toimiku materjalidest, ilma et oleks vaja faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti hindama asuda (kohtuotsus, 27.10.2011, *Austria vs. Scheucher-Fleisch jt*, C-47/10 P, EU:C:2011:698, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 100 Käesolevas kohtuasjas nähtub esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktist 246, et Üldkohus võttis arvesse vaidlusaluse otsuse punkti 217, nagu märgib õigesti Prantsuse valitsus.

- 101 Järgmiseks on käesoleva kohtuotsuse punktis 92 märgitud, et Üldkohus analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 235–248 seda, kuidas komisjon oli hinnanud tõendeid, millele ta tugines järeldamiseks, et aruka erainvestori kriteeriumi tuli kohaldada lähtudes 2002. aasta juulist, mitte 2002. aasta detsembrist; et Üldkohus asus seisukohale, et see hinnang oli antud komisjoni käsutuses olevate tõendite valikulise arvessevõtmise tulemusel ning et need tõendid ei toetanud järeldusi, mis komisjon oli nende pinnalt teinud.
- 102 Lõpetuseks tuleb tuvastada, et komisjon ei ole oma argumentides täpselt välja toonud tõendeid, mida Üldkohus on tema väitel ilmselt moonutanud, vaid ta vaidlustab Üldkohtu poolt faktilistele asjaoludele antud hinnangu, mille kohaselt vaidlusaluses otsuses tehtud järeldusi ei kinnitanud õiguslikult piisavalt nende põhjendamiseks esitatud tõendid.
- 103 Seega ei saa komisjon eespool toodud kaalutlusi arvestades Üldkohtule ette heita vaidlusaluse otsuse ega tõendite moonutamist.
- 104 Järelikult tuleb neljas väide põhjendamatuna tagasi lükata.

Teine väide, et rikutud on ELTL artikli 107 lõiget 1

Komisjoni argumendid

- 105 Apellatsioonkaebuse teises väites leiab komisjon, et kuivõrd Üldkohus eraldas alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused 4. detsembri 2002. aasta teatest ning aktsionäri-laenu pakkumusest, siis eraldas ta nendest avaldustest tuleneva turgude rahustamise finantsvahendite suurendamisest ning võttis seega omaks punktuaalse lähenemisviisi, mis tugineb seitsmele eraldiseisvale õigusrikkumisele, mis kujutavad endast seitset ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumist. Sellel väitel on seitse osa.
- 106 Esimeses väiteosas kinnitab komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, sest ta määratles vaidlusaluse kohtuotsuse punktides 219–248 konkreetse ajahetke, millest lähtuvalt tuli kohaldada aruka erainvestori kriteeriumi. Komisjon leiab, et see lähenemisviis on vastuolus kohtuotsuse Bouygues punktiga 103, mille kohaselt ei saa välistada, et mitut riigi järjestikust sekkumist tuleb ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamise eesmärgil käsitleda üheainsa sekkumisena.
- 107 Nimelt ei otsustanud Euroopa Kohus komisjoni arvates mitte ainult, et mitut sündmust, mis ei ole üheaegsed, saab hinnata koos, vaid kohus ka möönis, et ei ole vajalik, et iga selline sündmus hõlmab ühteaegu nii eelise andmist kui ka riigi ressursside ülekandmist. Komisjoni väitel piisab sellest, kui need elemendid on olemas kas ühe või teise sellise sündmuse puhul või tulenevalt nende koosmõjust.
- 108 Seega ei saa komisjoni arvates asuda seisukohale, et aruka erainvestori kriteeriumi tuleb kohaldada lähtuvalt mingist konkreetsest ajahetkest, ega ka seisukohale, et riigi ressurssidest tuleneva eelise olemasolu kujutab endast selle kriteeriumi kohaldamise tingimust, nagu tõdes ekslikult Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 202, 203 ja 226.
- 109 Komisjon olevat vaidlusaluse otsuse põhjendustes 222 ja 225 nimelt selgitanud, et FT reitingu jätmise investeerimisjärku tänu alates 2002. aasta juulist tehtud avaldustele avaldas otsustavat mõju eeskätt 2002. aasta detsembri meetmetele. Tema väitel on tegemist FTd toetava jätkuva protsessiga, mis algas 2002. aasta juulis ning sai konkreetse väljundi 2002. aasta detsembris.
- 110 Teises väiteosas leiab komisjon, et kuivõrd Üldkohus asus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 205 seisukohale, et aruka erainvestori kriteeriumi tuli kohaldada üksnes 4. detsembri 2002. aasta teate ja aktsionäri-laenu pakkumuse suhtes, siis eiras ta nii tihedat seost tuvastatud eelise ja selle kriteeriumi kohaldamise vahel kui ka kohtuotsusest Bouygues tulenevat praktikat.

- 111 Nimelt, kuivõrd aruka erainvestori kriteeriumi kasutatakse sellise meetme riigiabiiks kvalifitseerimise välistamiseks, mis esmapilgul kujutab endast eelist, siis peaks komisjoni arvates eelist kujutavate meetmete analüüsimisel nii sisuliselt kui ka ajaliselt arvessevõetav kontekst langema kokku sellega, mille suhtes kohaldatakse nimetatud kriteeriumi. Järelikult, kui eelise tagajärjed avalduvad teatava ajavahemiku vältel, siis ei saa seda kriteeriumi kohaldada ainult selle ajavahemiku ühe osa suhtes.
- 112 Komisjon väidab, et käesolevas kohtuasjas tuvastas Euroopa Kohus kohtuotsuse Bouygues punktides 132–139, et FT-le antud eelis koosneb kahest osast: FT finantsvahendite suurendamine ja turgude rahustamine seoses tema võimega oma kohustused tähtajal täita, kusjuures rahustamise tingisid alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused.
- 113 Kolmandas väiteosas kinnitab komisjon, et kuivõrd vaidlustatud kohtuotsuse punktides 227–232 ja 255–261 Üldkohus semantiliselt eristas analüüsitud riiklikke meetmeid ja konteksti elemente, siis rikkus ta põhimõtet, mille kohaselt riigiabi olemasolu väljaselgitamisel tuleb lähtuda tagajärgedest, mitte vormist või semantikast. Komisjon leiab, et esiteks riikliku meetme analüüsimise sellise teise riikliku meetme kontekstis, millega esimene meede on lahutamatu seotud, ja teiseks nende kahe meetme koos analüüsimise vahel on vaid lihtne semantiline erinevus.
- 114 Käesolevas kohtuasjas on alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused ja aktsionärialaenu pakkumus aga omavahel lahutamatu seotud, kuivõrd 2002. aasta detsembrikuus oli turu seis nende avalduste tõttu moonutatud ning avalduste puudumisel ei oleks pakkumust tehtud ja sellel ei oleks saanud olla tagajärgi.
- 115 Lisaks sellele leiab komisjon, et vaidlusaluse otsuse, komisjoni dokumentide ja kohtuotsuse Bouygues väärist tõlgendusest on tingitud Üldkohtu seisukoht, et ühelt poolt ei tulene nendest dokumentidest, et alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused ning aktsionärialaenu pakkumus kujutavad endast ühtainsat sekkumist, ning et teiselt poolt on Euroopa Kohus otsustanud, et need avaldused ei ole komisjoni otsuse ese.
- 116 Neljandas väiteosas kinnitab komisjon, et Üldkohus on andnud otsustava tähtsuse Prantsuse riigi poolt FT-le antud abi täpsete tingimuste väljaselgitamisele, jättes sellest tulenevalt tähelepanuta alates 2002. aasta juulist tehtud avalduste tagajärjed, samas kui just viimastel on suur tähtsus. Komisjon juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et analüüsitud meetmete lahutamatu seotuna käsitamiseks ei olnud vajalik, et need oleksid sama laadi. Nimelt tugines Euroopa Kohus tema väitel kohtuotsuse Bouygues punktides 132–136 neile avaldustele ja nende tagajärgedele, et tuvastada aktsionärialaenu pakkumusega seonduva eelise olemasolu; see näitab komisjoni väitel, et neid tuli võtta analüüsimisel arvesse.
- 117 Viiendas osas meenutab komisjon, et kohtuotsuse Bouygues punktides 103 ja 104 asus Euroopa Kohus seisukohale, et ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisel tuleb üheainsa sekkumisena käsitada mitut riigi järjestikust sekkumist, kui need on nende ajalist järjekorda, eesmärki ja ettevõtja olukorda nende sekkumiste hetkel arvestades omavahel niivõrd tihedalt seotud, et neid on võimatu eraldada.
- 118 Ta tuletab lisaks meelde, et Euroopa Kohus tõi selle kohtuotsuse punktides 132–136 välja, et alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused olid objektiivselt aktsionärialaenu pakkumuse analüüsi konteksti osaks.
- 119 Komisjon on seisukohal, et kriteeriumid, mis Euroopa Kohus kehtestas kohtuotsuse Bouygues punktides 103 ja 104, olid käesoleval juhul täidetud, võttes arvesse avalduste ja pakkumuse vahel esinevaid tihedaid ja lahutamatu seoseid. Viidatud punktidest on tema arvates võimalik järeldada, et kõiki neid järjestikuseid sekkumisi tuleb käsitada üheainsa sekkumisena.

- 120 Lisaks väidab komisjon, et ta kohaldas vaidlusaluse otsuse põhjendustes 203–230 aruka erainvestori kriteeriumi kogu FT päästmisprotsessi suhtes ja seda eeskätt alates selle protsessi algusest, st alates 12. juuli 2002. aasta avaldusest, kuivõrd viimane määras ära kogu protsessi edasise käigu. Komisjon lisas, et ta tuvastas vaidlusaluse otsuse põhjendustes 215–218, et alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused tingisid majandusliku ja õigusliku riski, mis võis ohustada Prantsuse riigi ressursse.
- 121 Kuuendas väiteosas tõdeb komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 230–232 ja 249–254 asus Üldkohus ekslikult seisukohale, et 2002. aasta detsembrikuus asjaomaste riiklike meetmete jada katkes; seda seetõttu, et Üldkohus lähtus tema väitel ühelt poolt ekslikust seisukohast, et aruka erainvestori kriteeriumi tuleb kohaldada lähtuvalt konkreetsest ajahetkest, milleks on 4. detsember 2002, ja tugines teiselt poolt faktilistele asjaoludele, mis sellisest katkemisest tunnistust ei andnud ja mida olid tema väitel mõjutanud alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused.
- 122 Alates 2002. aasta juulist tehtud avalduste määrava mõju tõttu oleks tema arvates isegi eraettevõtjate autonoomne otsus olnud ebapiisav nende avalduste ja aktsionäri laenu pakkumuse vahelise seose kaotamiseks.
- 123 Lisaks sellele on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 249–254 sisalduv Üldkohtu seisukoht, et 2002. aasta detsembris toimus seose oluline katkemine, sest esialgu võetud kohustus sai konkreetse vormi, komisjoni väitel vastuolus nii Üldkohtu enda poolt kohtuotsuse punktides 212–215 tuvastatud faktilise asjaoluga, et alates 2002. aasta juulist tehtud avaldused andsid FT-le eelise vähemalt 17. detsembrini 2002, kui ka Euroopa Kohtu poolt kohtuotsuse Bouygues punktis 133 tuvastatud faktiliste asjaoludega.
- 124 Seitsmendas väiteosas leiab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 246 ja 247 asus Üldkohus seisukohale, et isegi kui võtta arvesse Prantsuse riigi sekkumiste kogu jada ajavahemikul 2002. aasta juulist kuni detsembrini, oleks selle protsessi kõik etapid võinud sarnasel moel ellu viia turutingimustes tegutsev arukas eraettevõtja, kes teeb enne tagasivõetamatu investeerimisotsuse tegemist kindlaks, et kõik nõutud tingimused on täidetud. Üldkohtu arvates soovis Prantsuse riik seega turgusid mõjutada, kasutades selleks oma mainet, et taastada turgude usaldus, ning eeskätt püüdis ta saavutada FT reitingu muutmata jätmise, selleks et ette valmistada selle ettevõtte hilisem põhjalik ja vähem kulukas refinantseerimine.
- 125 Komisjon on seisukohal, et sellist arutluskäiku järgides jättis Üldkohus tähelepanuta ohu mainele, mis tuleneb sellest, kui avaldusest ei peeta kinni, ja sellise avalduse teinud riigi erilisest olukorrast. Nimelt usuvad ettevõtjad seda vähem asjaomase riigi avaldusi avalik-õiguslike ettevõtete toetamise kohta, mida vähem on sellistel avaldustel tagajärgi. Komisjon lisab, et ehkki ta loobus vaidlusaluse otsuse põhjenduses 219 tõepoolest abi kindlakstegemisest ainuüksi alates 2002. aasta juulist tehtud avalduste alusel, ei tähenda see seda, et tal oleks olnud kahtlusi seoses Prantsuse riigi maine kahjustamisega, mis oleks tulenenud nendest avaldustest kinni pidamata jätmisest.
- 126 Neil tingimustel väidab komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnorme seeläbi, et nõudis, et riigi ressursside ülekandmine toimuks samal ajal eelise andmisega, ning seeläbi, et asus seisukohale, et maine saab olla ohus vaid siis, kui on kaasatud riigi ressursid.
- 127 Komisjon juhib lisaks tähelepanu asjaolule, et avaldused, millega riik võtab endale kohustuse, on erilised selles mõttes, et need ei kaasa mitte ainult riigi kui aktsionäri usutavust, vaid ka riigi kui avaliku võimu usutavust ja seda isegi juhul, kui sõna võetakse riigi kui aktsionäri nimel; sellistest avaldustest kinnipidamine on ühtlasi poliitilise usutavuse küsimus.
- 128 Lõpetuseks ei põhjendanud Üldkohus komisjoni väitel õiguslikult piisavalt oma vaidlustatud kohtuotsuse punktis 247 toodud arutluskäiku, mille kohaselt riiki kui aktsionäri tuleb võrrelda ettevõtjaga üldiselt. Nimelt ei ole tema arvates võimalik kohaldada aruka erainvestori kriteeriumi riigi kui üldises tähenduses ettevõtja suhtes, kui seda just ei õigusta erilised asjaolud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 129 Teise väite seitsme osa raames esitatud argumentidega püüab komisjon sisuliselt tõendada, et Üldkohus rikkus õigusnormi seoses selle hetke väljaselgitamisega, millest lähtuvalt komisjon oleks pidanud kohaldama aruka erainvestori kriteeriumi. Komisjon selgitab nimelt, et see hetk oli 2002. aasta juulikuu, mitte 2002. aasta detsembrikuu, nagu tuvastas tema väitel vääral Üldkohus.
- 130 Esiteks ja niivõrd, kui võrd komisjon leiab teises kuni viiendas väiteosas, et kohtuotsuses Bouygues tuvastatud eelis hõlmab ka alates 2002. aasta juulist tehtud avaldusi, on oluline märkida, et see argument on vastuolus tõlgendusega, mille Euroopa Kohus ise andis kohtuotsuse Bouygues punktides 70–75 ja 126–129 vaidlustatud otsusele.
- 131 Nimelt tõdes Euroopa Kohus nendes punktides, et ainult 4. detsembri 2002. aasta teatis koos aktsionäri laenu pakkumusega kujutas endast selles otsuses tuvastatud eelist. Teisipidi tuleneb selle kohtuotsuse punktides 132, 134, 136 ja 139 kaudselt, ent vältimatult, et Euroopa Kohus ei soovinud selle eelise hõlmata alates 2002. aasta juulist tehtud avaldusi, kui võrd need kujutavad endast vaid sel moel tuvastatud abimeetme konteksti.
- 132 Kui võrd komisjoni argumendid põhinevad kohtuotsuse Bouygues vääral tõlgendusel ning ei vasta lisaks vaidlusaluse otsuse sisule, tuleb need seega tulemuseta tagasi lükata (vt selle kohta kohtuotsus Bouygues, punkt 79).
- 133 Teiseks tuleb seoses esimeses väiteosas esitatud argumentidega tuvastada, et ka need põhinevad vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendusel, kui võrd Üldkohus asus selle otsuse punktides 219–222 seisukohale, et aruka erainvestori kriteeriumi tuli kohaldada „finantsabi meetmete võtmise aja[1]“ ja seega käesolevas kohtuasjas „4. detsembri 2002. aasta teatele koos aktsionäri laenu pakkumusega“.
- 134 Järelikult pidas Üldkohus kohtuotsusest Bouygues tuleneva kohtupraktika kohaselt silmas kahte sündmust, mis moodustavad kõnealuse eelise, ning ei välistanud vastupidi komisjoni väidetele sugugi, et vajalikuks võib osutuda viia nõutud analüüs läbi pigem lähtuvalt teatavast ajavahemikust kui konkreetsest hetkest.
- 135 Sellest tuleneb, et esimene väiteosa tuleb põhjendamatuna tagasi lükata.
- 136 Ka kuues väiteosa tuleb tagasi lükata, kui võrd see tugineb ühelt poolt vaidlustatud kohtuotsuse eespool kirjeldatud väärale tõlgendusele ja teiselt poolt näitab, et komisjon piirdub sellega, et vaidlustab Üldkohtu hinnangu faktilistele asjaoludele seoses küsimusega, kas 2002. aasta juulikuu ja detsembrikuu vahelisel ajal ilmnenu faktilistest asjaoludest nähtub riiklike meetmete jada katkemine.
- 137 Kolmandaks tuleb tuvastada, et argumendid, mis komisjon esitas seitsmendas väiteosas, on vastuvõetamatud, kui võrd ta püüab nendega kahtluse alla seada Üldkohtu poolt faktilistele asjaoludele antud hinnangut, mille kohaselt ei saa välistada, et erainvestor oleks 2002. aasta juulikuu ja 2002. aasta detsembrikuu vahelisel ajal käitunud analoogselt Prantsuse riigiga.
- 138 Neljandaks ja niivõrd, kui võrd komisjoni argumente tervikuna tuleb mõista nii, et selle institutsiooni arvates esineb abimeetme ja selle konteksti elementide vahel lahutamatu seos, millest tulenevalt tuleb vaatamata sellele, et kõnealused asjaolud on meetmest eraldiseisvad, meetme kooskõla aruka erainvestori kriteeriumi alusel hinnata lähtuvalt hetkest, mil need asjaolud ilmnesisid, mitte hetkest, mil meede võeti, märkida alljärgnevat.
- 139 Kõigepealt selgub 5. juuni 2012. aasta kohtuotsusest komisjon vs. EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, punkt 85), et asjaomase meetme võtmise hetkest hilisemaid asjaolusid ei saa arvesse võtta aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamisel.

- 140 Järgmiseks tuleneb samast kohtuotsusest, et selle kriteeriumi kohaldamisel on asjakohane investeerimisotsuse tegemise hetkel olemasolev teave (kohtuotsus, 5.6.2012, komisjon vs. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punkt 105).
- 141 Euroopa Kohus märkis sellega seoses, et hetk, mil investeerimisotsus tehti, ning hetk, mil meede võeti, ei lange tingimata kokku, kuivõrd asjaomane otsus võidakse teha tükk aega enne meetme võtmist (vt selle kohta kohtuotsus, 5.6.2012, komisjon vs. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punkt 105).
- 142 Käesolevas kohtuasjas tuleb märkida, et Üldkohus tuvastas faktiliste asjaolude eraldiseisva hindamise tulemusel vaidlustatud kohtuotsuse punktides 222–232, et aktsionärialaenu pakkumus tehti alles 2002. aasta detsembris; selle kohtuotsuse punktides 234–245, et Prantsuse valitsus ei olnud võtnud ühtegi siduvat kohustust 2002. aasta juulis, ning kohtuotsuse punktides 249–254, et otsust anda FT-le finantsabi aktsionärialaenu pakkumuse näol ei tehtud mitte 2002. aasta juulikuus, vaid 2002. aasta detsembrikuu alguses.
- 143 Neil tingimustel oleks aruka erainvestori kriteeriumi kohaldamise hetke kandmine 2002. aasta juulikusse toonud tingimata kaasa selle kohaldamise raames 2002. aasta juulikuust 2002. aasta detsembrikuuni ilmnenud oluliste asjaolude arvesse võtmata jätmise, nagu tuvastas Üldkohus õigesti vaidlustatud kohtuotsuse punktis 230.
- 144 Tuleb aga tuvastada, et selline tulemus oleks olnud kokkusobimatu Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikaga, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 91 ning mille kohaselt peab komisjon hindamisel arvesse võtma kõiki asjakohaseid asjaolusid.
- 145 Sellest tuleneb, et teine väide tuleb osaliselt vastuvõetamatuna jätta läbi vaatamata ja osaliselt põhjendamatuna tagasi lükata.
- 146 Kõigist eespool esitatud kaalutlustest tulenevalt tuleb apellatsioonkaebus jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 147 Kodukorra artikli 184 lõikes 2 on ette nähtud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.
- 148 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 149 Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud ning Orange ja Prantsuse valitsus on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.**

Allkirjad